

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
гр. Априлци, обл. Ловешка, ул. "Васил Левски" № 83
тел: 0898776634 E-mail : info-1100108@edu.mon.bg

Утвърдил:
Йонета Колевска-Мичева
Директор
СУ „Васил Левски“
гр. Априлци

УЧИЛИЩЕН АЛГОРИТЪМ

**ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОЯВИ НА
ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ**

Учебна 2026/2027 година

Настоящият Училищен алгоритъм е приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №12/08.09.2026 г. и утвърден със заповед №74-74/18.09.2026 г. на директора на училището.

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търпят насилие, така и върху онези, които го извършват. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и оказват силно въздействие върху цялостното развитие на младата личност.

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на **координирани и последователни усилия** за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради **защитната мрежа** е необходимо да се поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Цели на дейностите за противодействие на тормоза:

- успешно да се намалят факторите, които са свързани със средата в училище и допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение;
- да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши;
- да се обърне внимание на всички проявления на това явление, а не само на неговите физически форми;

Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците.

Ниво на тормоз	Отговор на училище	Отговорни лица
Първо ниво - Ниско нарушение на правилата /еднократна проява, обида, подигравка и др. подобни/	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица чрез методите на позитивната дисциплина. Работа на класния ръководител съвместно с родител - индивидуално, с група ученици или с целия клас. Възстановяване на щети.	Учител и/или класен ръководител съвместно с родител
Второ ниво - Повтаряне на едни и същи нарушения на	Описване в Дневника за тормоз – работа по случай,	Класен ръководител, психолог,

правилата или с по-сериозни последици	възстановяване на щетата, разговор с родител; разговор с ОЗД;	педагогически съветник, представители на Координационния съвет и директор и задължително родител, В някои случаи и ОЗД
Трето ниво - злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, за който и да е от участниците в ситуацията	Незабавно уведомяване на ОЗД и/или полицията и община по силата на Координационния механизъм; Насочване към МКБППМН. Съставяне на протокол за тормоз и възстановяване на щетите, включване на учениците в допълнителни програми, насочване към услуги в общността. Интензивна работа по случай, консултации, индивидуална работа с учениците.	Директора съвместно с Координационния съвет и задължително родител и компетентните власти, организации и услуги-ОЗД, полиция, центрове за социална работа и др.

Алгоритъмът разписва конкретни задачи и съответните им срокове с оглед на реализирането на дейностите по превенция и интервенция съгласно Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище:

Действия, свързани с физическо насилие

1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота или здравето на учениците всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството (директор или зам.-директор).

Отговорник: Всички служители

Срок: Непосредствено след инцидент

2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на ученик, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице (училищния лекар или медицинска сестра) за извършване на медицински преглед на пострадащото дете.

Отговорник: Служителя подал сигнала,
медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалия ученик (пострадалите ученици) и регистрират състоянието му (им) в регистрационната книга.

Отговорник: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Бърза помощ, се звъни на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настойниците на пострадалия ученик.

Отговорник: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват Директора и инспектор ДПС, както и родителите/настойниците на ученика (учениците), упражнявали насилието.

Отговорник: Ръководство, дежурен учител,
класен ръководител

Срок: Непосредствено след инцидент

6. Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на пед. съветник, психолог и зам. директор. Провежда се разговор с учениците и родителите и се изготвя протокол.

Отговорник: Зам. директор, класен ръководител,
пед. съветник, психолог

Срок: Непосредствено след инцидент

7. След изясняване на случая, ако е необходимо, класният ръководител прави писмено предложение до Директора за предприемане на последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно Наредба за приобщаващо образование.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: До седмица след инцидент

8. Извършване на последващи действия – налагане на санкция или мярка по Наредба за приобщаващо образование, тематични часове на класа, беседи и разговори с пед. съветник, психолог, разговори с родители и други подходящи според случая мерки.

Отговорник: Класен ръководител, пед. съветник,
психолог

Срок: До седмица след инцидент

8.1. За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му в образователния процес и в училищната среда може да се приложат следните дейности за вътрешна мотивация. Обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникналия проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Отговорник: Класен ръководител

Срок: До две седмици след инцидент

8.2. Консултиране на ученика с психолог или пед. съветник. /Дейността се осъществява по препоръка на класния ръководител

Отговорник: Пед. съветник, психолог

8.3. Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности. /Дейността се осъществява по желание на ученика или родителя и по препоръка на учителите/кл. ръководител/.

8.4. Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището.

Действия, свързани с психическо насилие

1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху ученици всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството (директор или зам.директор).

Отговорник: Всички служители
Срок: Непосредствено след сигнал

2. Класният ръководител със съдействието на пед. съветник или уч. психолог извършват проверка по случая.

Отговорник: Класен ръководител, пед.
съветник, психолог
Срок: Непосредствено след инцидент

3. Класният ръководител уведомява родителите на пострадалия ученик.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидент

4. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение, съгласувано с пед. съветник или уч. психолог за предприемане на превантивни мерки и последващи действия – Отдела за закрила на детето към “Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно ПУДУ.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: До седмица след инцидент

5. Извършване на последващи действия – налагане на санкция по ПУДУ, тематични часове в ЧК, беседи и разговори с психолога, разговори с родителите и други подходящи според случая мерки.

Отговорник: Класен ръководител, пед. съветник,
уч. психолог
Срок: До две седмици след инцидент

АЛГОРИТЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОЯВИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителя ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител, педагогическия съветник или уч. психолози.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика.

Важно е учителят да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно ученика да се изслушва съвместно с потърпевшия.

Трета стъпка: Реакции спрямо ученик, който е обект на тормоз:

Работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

1. Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило.

2. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.

3. Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

1. Класният ръководител посочва тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.

2. Класният ръководител насърчава учениците за внимателно отношение спрямо тормозения ученик.

Пета стъпка: Родители на деца в риск

1. Родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.

2. В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другия ученик, а да се опитат да погледнат на ситуацията приз погледа на другата страна.

3. Да се достигне до договорки и очаквани резултати.

4. Родителите могат да бъдат насочени за консултация с педагогически съветник или уч. психолози.